

RAR Vestjyllands anbefalinger for anvendelse af nytteindsats

Hvad er nytteindsats?

Nytteindsats blev indført som et nyt redskab med kontanthjælpsreformen. Nytteindsatsen skal foregå på en offentlig arbejdsplads og kan maksimalt vare op til 13 uger. Herefter kan den fortsættes i op til 13 uger på en anden offentlig arbejdsplads. Der er mulighed for at nytteindsatsen kan fortsætte kontinuerligt indtil borgeren opnår selvforsørgelse eller påbegynder uddannelse. Ved oprettelsen af nytteindsatser skal det sikres at rimelighedskravet overholdes. Rimelighedskravet har til formål at sikre, at den ledige får det nødvendige faglige, sociale eller sproglige udbytte af indsatsen, som placeringen på en arbejdsplads har til formål at give.

Rådets anbefalinger for brug af nytteindsats skal medvirke til at skabe en god ramme for nytteindsats i kommunerne og et grundlag for at opnå gode effekter af nytteindsatsen. Rådet lægger vægt på, at der fortsat er fokus på effekterne af nytteindsatsen.

Kommunerne skal en gang årligt drøfte strategi for etableringen og opfølgningen af nytteindsatsen med Det Regionale Arbejdsmarkedsråd. I lovbemærkningerne fremgår det at sammenhængen med den konkrete anvendelse af nytteindsats i kommunerne og de overordnede intentioner skal drøftes en gang årligt mellem RAR og kommunerne.

Målgrupper

RAR Vestjylland forventer at nytteindsats primært skal gives til personer, der er tættest på arbejdsmarkedet, og som er visiteret klar til at kunne påbegynde en uddannelse eller et job. Det vil sige at følgende målgrupper er de primære modtagere af nytteindsats:

- Åbenlyst uddannelsesparate uddannelseshjælpsmodtagere.
- Jobparate kontanthjælpsmodtagere og integrationsydelsesmodtagere

Foruden nævnte målgrupper, er det muligt at give nytteindsats til aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere og dagpengemodtagere. For dagpengemodtagere gælder det at virksomhedspraktik som nytteindsats, alene kan gives som rådighedsafprøvende.

Opgaver til personer i nytteindsats

Arbejdsopgaver som borgerne i nytteindsats skal varetage, må ikke være arbejdsopgaver, der er budgetteret med. Det vil sige at arbejdsopgaverne er opgaver, der ellers ikke ville være blevet udført. Nytteindsats må ikke fortrænge ordinært ansatte eller virke konkurrenceforvridende. Nytteindsats kan som udgangspunkt derfor ikke etableres på områder, der tidligere har været udført som ordinært arbejde. Nytteindsats skal bestå af arbejdsopgaver, der ligger ud over det normerede niveau for opgaveløsningen på den pågældende arbejdsplads. Der skal således være tale om arbejde, der ellers ikke ville blive udført.

Ved etablering af nytteindsatsopgaver udarbejder kommunen en beskrivelse af de opgaver, der skal udføres. Dette medvirker til bevidsthed om afskærmning mellem ordinære opgaver og nytteindsatser.

Nytteindsatsopgaver bør som udgangspunkt kun omfatte borgerrettede aktiviteter i begrænset omfang, da det kan være en udfordring at sikre en stabil leverance og kvalitet i tilbuddene.

Arbejdstiden for borgere i nytteindsats bør tilrettelægges, så nytteindsatsen ikke bliver en hindring for hverken opkvalificering, job- eller uddannelsessøgning – og dermed ikke bevirker en forlængelse af ledighedsperioden.

Nytteindsatsopgaver skal altid følge de almene arbejdsmiljømæssige regler.

Formål

RAR Vestjylland anbefaler at kommunerne skal tilstræbe at nytteindsatsen ikke alene skal have det formål at den ledige skal arbejde for sin ydelse, men kombinere det med formålet med virksomhedspraktikkerne. Dette er for at give den ledige mulighed for at prøve forskellige brancher og arbejdsopgaver, med denne praksiskendskab til arbejdsopgaverne er forventningen, at den ledige hurtigere kan finde uddannelsesretning eller jobmuligheder i nytteindsatsen, og dermed kan komme hurtigere i selvforsørgelse. Endvidere skal den ledige opnå erfaring i at være på en arbejdsplads og få kendskab til de krav og forventninger der er på arbejdsmarkedet.

Anbefalinger

Det er almindeligt kendt at nytteindsats er et af de redskaber i beskæftigelsesindsats der virker i forhold til at få de ledige i job eller uddannelse.

RAR Vestjylland anbefaler, at der i kommunernes strategier er særligt fokus på følgende punkter:

- Nytteindsatsen må ikke være konkurrenceforvridende
- I nytteindsatsen skal borgeren motiveres og vejledes til at søge beskæftigelse eller uddannelse mv. for at forkorte ledigheden, samt løbende vejledes og informeres individuelt om de muligheder, den ledige har i forhold til fremtidige ønsker til job/uddannelse.
- Nytteindsatsen må ikke erstatte ordinære driftsopgaver eller opgaver, der er budgetteret med i kommunens budget.
- Der bør i perioden, hvor den ledige er i nytteindsats, individuelt følges op, motiveres og gives mulighed for, at den ledige kan søge ordinært job/uddannelse samt sikres, at den ledige har den hjælp til rådighed, som vedkommende kan have brug i forbindelse med dette.
- Rimelighedskravet skal være opfyldt, eller der skal søges dispensation. Etableres der nytteindsats på en arbejdsplads skal spørgsmålet om etableringen samt spørgsmålet om, hvorvidt rimelighedskravet er overholdt, have været drøftet mellem arbejdsgiveren og en tillidsrepræsentant fra den relevante faggruppe på det pågældende P.nr. Tilkendegivelse om, at tillidsrepræsentanten er hørt, skal foreligge skriftligt. Er der ikke en tillidsrepræsentant for den relevante faggruppe på det pågældende p-nr., inddrages én repræsentant fra medarbejderside i følgende rækkefølge:
 - o 1) En tillidsrepræsentant for den relevante faggruppe hos arbejdsgiveren opgjort på CVR-nr.
 - o 2) En fællestillidsrepræsentant hos arbejdsgiveren, opgjort på CVR-nr.
 - o 3. En medarbejderrepræsentant for den relevante faggruppe hos arbejdsgiveren opgjort på P-nr.

Dispensation fra rimelighedskravet ved etablering af nytteindsats

Det Regionale Arbejdsmarkedsråd kan give dispensation fra rimelighedskravet ved etablering af nytteindsats, såfremt de modtager en ansøgning fra kommunen. Rimelighedskravet for nytteindsats giver mulighed for en person i nytteindsats pr. fem ordinært ansatte i virksomheder med 5-50 ansatte. For virksomheder med mere end 50 ansatte er tallet 1 til 10 ordinært ansatte.

Som udgangspunkt vil RAR se på om der er taget højde for at det ikke må være konkurrenceforvridende, at det ikke erstatter ordinære driftsopgaver eller opgaver der er budgetteret med i kommunens budget. At det kan bringe de/den ledige tættere på job/uddannelse og forkorte ledighedsperioden. Dispensationen eller afslaget herpå vil altid være baseret på en individuel vurdering fra RAR Vestjylland, herunder at den relevante faglige organisation er hørt.

Evaluering af nytteindsats

Kommunerne bør have fokus på med mellemrum at evaluere deres nytteindsats – både hvad angår formål og indhold og antal borgere i ordningen. Dette for at sikre fokus på udvikling og for at hindre, at uhensigtsmæssige rutiner m.v. fortsætter.

Ved ansøgninger om dispensation fra rimelighedskravet og ikke mindst ved forlængelser af sådanne lægger rådet vægt på, at ansøger kan dokumentere effekten af nytteindsatsen.

Anbefalingerne er godkendt på RAR Vestjyllands møde den 23. marts 2023.

RAR Vestjylland

